

DODATAK 3 – POPIS SVIH KULTURNIH DOBARA

PREGRADA					16
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-2634	Bregi Kostelski	Kapela sv. Stjepana Kralja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	Z-2359	Gornja Plemenščina	Crkva sv. Ane	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	Z-2084	Kostel	Kompleks crkve sv. Mirka (Emerika), stari župni dvor i kapela Trpećeg Isusa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	P-4448	Kostel	Srednjovjekovna utvrda Kostelgrad	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
5	Z-2082	Pavlovec Pregradski	Crkva sv. Donata	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
6	Z-2364	Pregrada	Crkva sv. Leonarda	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
7	Z-2235	Pregrada	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i župni dvor	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
8	Z-2228	Pregrada	Dvorac Bežanec, Valentinovo 55	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
9	Z-5268	Pregrada	Dvorac Dubrava	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
10	Z-1907	Pregrada	Dvorac Gorica, Gorička 15	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
11	Z-4663	Pregrada	Kapela Kristovog raspeća	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
12	Z-4803	Pregrada	Kulturno-povijesna cjelina grada Pregrada	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina	
13	Z-3509	Pregrada	Zgrada stare gradske ljekarne, Stjepana Radića 19	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
14	Z-2092	Sopot	Crkva sv. Mihaela	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
15	Z-4664	Valentinovo	Rodna kuća Janka Leskovara	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
16	Z-3521	Vinagora	Crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4					
	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-3150	Kostel	Orgulje u crkvi sv. Emerika	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	Z-1394	Pregrada	Orgulje u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	Z-1396	Sopot	Orgulje u crkvi sv. Mihovila	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-6378	Vinagora	Sakralni inventar crkve Pohođenja Blažene Djevice Marije	Pokretno kulturno dobro - zbirka	
1					
	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-5854	Kostel	Običaj uskrasnog pucanja streljanja iz pištola u Kostelu	Nematerijalno kulturno dobro	

KLANJEC					8
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-4802	Klanjec	"Brozova zgrada", Trg Antuna Mihanovića 2	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	Z-2095	Klanjec	Crkva sv. Florijana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	Z-4326	Klanjec	Kompleks franjevačkog samostana s crkvom Navještenja Blažene Djevice Marije	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-4905	Klanjec	Kulturno-povijesna cjelina grada Klanjca	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina	
5	Z-4596	Klanjec	Spomen-groblje	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
6	Z-3519	Klanjec	Utvrda Cesargrad	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
7	Z-4105	Letovčan Novodvorski	Kapela sv. Filipa i Jakova	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
8	Z-4595	Novi Dvori Klanječki	Kompleks dvorca "Novi Dvori Klanječki"	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	

					6
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-3610	Klanjec	Galerija Antuna Augustinčića - muzejska građa	Pokretno kulturno dobro - muzejska građa	
2	Z-2977	Klanjec	Inventar predmeta u crkvi Navještenja Blažene Djevice Marije i u Franjevačkom samostanu	Pokretno kulturno dobro - zbirka	
3	P-4684	Klanjec	Knjižni fond franjevačkoga samostana	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-6314	Klanjec	Oltar sv. Florijana	Pokretno kulturno dobro - zbirka	
5	Z-6166	Klanjec	Zbirka inkunabula iz knjižnice franjevačkoga samostana	Pokretno kulturno dobro - zbirka	
6	Z-6164	Klanjec	Zbirka stranih knjiga 16. st. iz knjižnice franjevačkoga samostana	Pokretno kulturno dobro - zbirka	

ZABOK					4
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-2100	Grabrovec	Crkva sv. Antuna	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	Z-2498	Zabok	Crkva sv. Jelene Križarice	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	Z-4109	Zabok	Dvorac Bračak	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-2229	Zabok	Dvorac Gredice, Gredice Zabočke 7	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	

SVETI KRIŽ ŽAČRETJE					6
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-2098	Komor Začretski	Crkva sv. Vida	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	Z-1906	Mirkovec	Dvorac Mirkovec	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	Z-2097	Sveti Križ Začretje	Crkva sv. Križa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-1730	Sveti Križ Začretje	Dvorac, Trg hrvatske kraljice Jelene	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
5	P-4512	Sveti Križ Začretje	Kulturno povijesna cjelina	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina	
6	Z-2219	Završje Začretsko	Crkva sv. Ane	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	

Krapinske Toplice					6
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-2636	Hršak Breg	Crkva sv. Antuna	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	RZG-0113-1969.	Klokovec	Kurija Klokovec	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	Z-2233	Klupci-dio	Crkva Blažene Djevice Marije	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-2090	Krapinske Toplice	Crkva Presvetog Trojstva i župni dvor	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
5	Z-2091	Krapinske Toplice	Kapela sv. Marije Magdalene	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
6	Z-2839	Lovreća Sela	Crkva sv. Jurja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	2
1	Z-3985	Klupci-dio	Orgulje u crkvi Blažene Djevice Marije	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	Z-1127	Krapinske Toplice	Orgulje u crkvi Presvetog Trojstva	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	

KRALJEVEC NA SUTLI					2
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-2635	Kapelski Vrh	Crkva sv. Josipa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
2	Z-4107	Kraljevec na Sutli	Crkva Presvetog Trojstva i župni dvor	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	1
1	Z-2868	Kraljevec na Sutli	Orgulje u crkvi Presvetog Trojstva	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	

HUM NA SUTLI					
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-3416	Hum na Sutli	Zgrada, Hum na Sutli 6	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	1
Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra		
1	Z-5888	Hum na Sutli	Inventar crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije	Pokretno kulturno dobro - zbirka	2
2	Z-5448	Prišlin	Orgulje u crkvi sv. Petra i Pavla	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra		
1	Z-3323	Hum na Sutli	Govor Huma na Sutli	Nematerijalno kulturno dobro	1

DESINIĆ					
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-2081	Desinić	Crkva sv. Ane i župni dvor	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	6
2	Z-2080	Desinić	Crkva sv. Jurja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	P-5077	Desinić	Rodna kuća Đure Prejca	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-3072	Hum Košnički	Dvor Veliki Tabor	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina	
5	Z-2633	Hum Košnički	Kapela sv. Marije Magdalene	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
6	Z-2231	Velika Horvatska	Dvorac Palfy-Erdödy	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra		
1	Z-5628	Desinić	Orgulje u župnoj crkvi sv. Jurja	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	5
2	Z-4060	Hum Košnički	Dvor Veliki Tabor - muzejska građa	Pokretno kulturno dobro - muzejska građa	
3	Z-6486	Hum Košnički	Klavir iz Velikog Tabora	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-2870	Hum Košnički	Orgulje u crkvi sv. Marije Magdalene	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno	
5	Z-6390	Hum Košnički	Sakralni inventar kapele sv. Marije Magdalene	Pokretno kulturno dobro - zbirka	

KUMROVEC					
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	Z-5301	Kumrovec	Muzej "Staro selo"	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina	
2	Z-4717	Kumrovec	Rodna kuća Josipa Broza Tita	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
3	P-4461	Ravno Brezje	Prapovijesni arheološki lokalitet	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
4	Z-3113	Ravno Brezje	Spomenik "Lijepoj našoj"	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
5	Z-2305	Razvor	Dvorac Razvor	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
6	Z-2442	Risvica	Crkva Majke Božje Snježne	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	
Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra		
1	Z-4434	Kumrovec	Muzej "Staro selo" Kumrovec - muzejska građa	Pokretno kulturno dobro - muzejska građa	1

TUHELJ				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-2221	Lenišće	Crkva sv. Margarete	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
2	Z-2236	Sveti Križ	Crkva sv. Križa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
3	Z-2225	Tuhelj	Crkva sv. Josipa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
4	Z-2226	Tuhelj	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i župni dvor	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
5	Z-5008	Tuheljske Toplice	Dvorac Mihanović	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

ZAGORSKA SELA				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	P-3835	Bojačno	Arheološko nalazište Špičak	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
2	Z-2357	Bojačno	Crkva sv. Martina	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
3	Z-2237	Ivanić Miljanski	Crkva sv. Ivana Evanđeliste	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
4	Z-2842	Poljana Sutlanska	Crkva sv. Ane	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
5	Z-2238	Poljana Sutlanska	Dvorac Miljana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
6	Z-2239	Zagorska Sela	Crkva sv. Katarine	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
7	Z-3512	Zagorska Sela	Kurija Poklek	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
8	Z-2765	Zagorska Sela	Zgrada stare škole	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	
1	P-4655	Ivanić Miljanski	Sakralni inventar u kapeli sv. Ivana	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
2	P-5085	Zagorska Sela	Knjižna zbirka župe sv. Katarine	Pokretno kulturno dobro - zbirka
3	Z-5558	Zagorska Sela	Orgulje u crkvi sv. Katarine	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno

Nepokretno kulturno dobro	65
Pokretno kulturno dobro	24
Nematerijalno kulturno dobro	2

Najznačajnija kulturno povijesna i tradicijska baština

---

a) Arheološka nalazišta

Arheološko nalazište Špičak, Bojačno - Zagorska Sela

Nalazi se na gradini Špičak u Bojačnom u općini Zagorska Sela, na kojem je utvrđeno postojanje kasnobrončanodobnog naselja. Materijalni ostaci prikupljeni su iz naseobinskog sloja. Prapovijesno naselje amfiteatralno je smješteno na izniveliranim terasama na obroncima Koštrunovog brijega na položajima Gradina II, na kojima su podizani nadzemni stambeni objekti od kojih su sačuvani samo djelomični tragovi naselja. Uz nalaze vanjskog i unutarnjeg ognjišta, pronađeno je mnoštvo keramičkih ulomaka naseobinske keramike, pršljenova od tkalačkog stana, žrvnjeva, životinjskih kostiju i kameni klin vrlo fine izrade. Lokalitet je do sada pokazao kontinuitet naseljavanja od kasnog brončanog i starijeg željeznog doba, odnosno od Ha B do Ha D stupnja i od posebne je važnosti za istraživanje prapovijesnih naseobinskih lokaliteta u Hrvatskom Zagorju. Nalazište je vrlo poznato po nađenoj keramici koji ima osnovna obilježja koja joj daju oblici i ukrasi, kako na gruboj, tako i na polugruboj i finoj keramici.

Arheološko nalazište Veliki Gradiš, Hum na Sutli

Arheološko nalazište Veliki Gradiš, neposredno kraj sela Klenovec Humski, u općini Hum na Sutli, poznato je u arheološkim krugovima već odavna. Ruševine burga, tj. pretpostavljenoga plemićkog grada Vrbovca, poznatog isprva samo na temelju skromnih povijesnih vrela koja pratimo od 1267. do 1497. godine, skrenule su zarana, tijekom 19. stoljeća zanimanje irskog baruna Jakova Kawanagha, vlasnika dvorca Mali Tabor, prema strmom brijegu koničnog izgleda i otesana vrha, kojega je pučanstvo okolnog sela Klenovca Humskog trajno obilježilo toponimima Veliki Gradiš ili Veliko Gradišće. O tim, prvim arheološkim istraživanjima nisu sačuvani nikakvi detaljniji podaci. Susjednom, južnijem i manjem brijegu, presječenom današnjom prometnicom Hum na Sutli - Klenovec Humski - Kostel - Pregrada, u povijesnom sjećanju puka očuvan je znakovit mjestopis Mali Gradiš ili Malo Gradišće. U istinu, ta dva brijega, pogodna za obranu, a smještena uz važnu prometnicu Celje - Krapina, koja je djelomično prolazila dolinom rijeke Sutle, najvjerojatnije su nekoć oblikovala složeni obrambeni sklop, poznatiji u srednjem vijeku pod nazivom plemićki grad Vrbovec. Povijesna vrela potvrđuju vrlo rano spominjanje plemićkoga grada Vrbovca još 1267. godine. Tijekom godine 1987, odnosno potom 1994., stručna ekipa Instituta za arheološka istraživanja organizirala je manja pokusna arheološka istraživanja položaja plemićkog grada, koja su za cilj imala, prije svega potvrđivanje stručne sumnje o postojanju srednjovjekovne utvrde i provjeru stanja nalazišta, pa potom detaljno upoznavanje opsega, karakteristika i slijeda graditeljskih, odnosno stilskih mijena na spomeničkom sklopu.

Arheološko nalazište Velika Horvatska

Arheološka istraživanja odvijala su se sredinom 80.-ih godina 20. stoljeća na lokalitetu Vinkovićev Breg u Velikoj Horvatskoj. Pritom su pronađeni ostaci ljudskih kostiju i dijelova ratničke opreme karakteristične za osmanske akindžije iz 16. i 17. stoljeća, kao prethodnicu vojske. Navedeni dijelovi osmanske vojske prolazili su na svome pohodu prema slovenskoj i austrijskoj pokrajini Štajerskoj, dolinama zagorskih rijeka kao najprikladnijim putovima, pa tako i dolinskim prostorom rijeke Horvatske, gdje su ih mladići iz Velike Horvatske pobijedili i

onemogućili im daljnji pohod prema sjeveru. Prema legendi, zahvaljujući ovom povijesnom događaju, Velika Hrvatska dobila je i svoje današnje ime. Navedeni lokalitet ocijenjen je kao kulturno - povijesna vrijednost i u Prostornom planu općine Desinić, te je jedna od atrakcija koja se nalazi uz turističku stazu koja će prolaziti središnjim dijelom općine.

b) Dvorci

Kaštela Cesargrad

Prema predaji, utvrdu Cesargrad sagradili su templari, viteški red koji je 1119. osnovan kako bi štitio hodočasnike na putu prema Isusovom grobu u Svetoj Zemlji. Na suprotnoj strani, s druge strane Sutle, na gotovo istoj visini Bizeljske gore, nalazi se ostatak utvrde Konigsberg ili kako ga Klanjčani nazivaju, Kunšperg, koji se pripisuje istim graditeljima. Red templara

ukinut je 1312., a njihova dobra dodijeljena su drugim redovima ili postala vlasništvo Krune.

Kaštela Kostelgrad

Kostel se prvi put spominje 1330. godine. Godine 1398. godine dobivaju ga grofovi Celjski. Posljednji su mu gospodari Keglevići. Krajem 18. stoljeća postaje ruševina. Ime mu je latinskog podrijetla (castellum, tvr ava).

Veliki Tabor

Veliki Tabor spada me u najljepše i najočuvanije spomenike srednjovjekovne fortifikacije stambene arhitekture Hrvatske, a i ovog dijela Europe. Dandanas se ne zna kad je grad prvotno sagrađen i tko su bili njegovi graditelji. Analizom se može sa sigurnošću tvrditi da je grad sagrađen u drugoj polovici XV. stoljeća u doba prvih turskih provala na hrvatski teritorij. U to vrijeme, vlastelini uz potporu europskih vladara, naglo su gradili utvrde na području Hrv. zagorja zbog obrane od Turaka. Inače riječ "tabor" znači ratni logor. Prvi spomen naziva Tabor "Thaboraliter Wrbowicz" je zabilježen godine 1497. Od godine 1511. na dalje isprave razlikuju dva tabora: Veliki kraj Borovca i Mali kraj Klenovca, dok je Veliki Tabor "Naghthabor" prvi put izričito spomenut u jednoj ispravi iz 1513. Za Veliki Tabor je nekoć upotrebljavan i još stariji naziv Vingrad koji u narodu toga kraja ni danas nije zaboravljen. Od kraja XIX. do sredine XV. stoljeća, vlastelinstvo nad Velikim Taborom bilo je u vlasništvu grofova Celjskih koji su se prije zvali "gospoda od Sounecka", dobivši ga od kralja Žigmunda, a izgubivši Veliki Tabor pogibeljom Ulrika Celjskog u sukobu s Ladislavom Hundayem. Pogibeljom Ulrika Celjskog izumrla je obitelj Celjski, koji su tada držali knežiju Zagorje i županiju Varaždinsku i Zagrebačku. Uz grofove Celjske i Veliki Tabor vezana je legenda o Veronici Desinićkoj. Ratkayi Velikotaborski, 1502.g. postaju vlasnici Velikog Tabora, nakon obitelji Celjski darovnicom od kralja Massimilijana II. Petru barunu Ratkayu za vojne zasluge. Ti su vlasnici dogradili Veliki Tabor, koji je poprimio današnji izgled. Na ulazu u Veliki Tabor još postoji grb grofovije Ratkay: zidani bunar s kolutarom i vedricom.

Peterokutna kula je nedvojbeno najstariji dio grada, središnja i najveća građevina velikotaborskog sklopa (XV.st). Kasnije je oko kule građen prsten (XVI. i XVII. st). Dvor ima još i danas svoj bunar, kapelicu i zvono. Danas je Veliki Tabor turističko i kulturno središte sjeverozapadne Hrvatske. Dvor Veliki tabor u fazi je konzervatorsko-restauratorskih radova od

2008. godine, a od studenog 2011. godine završena je druga faza te je dvor ponovno otvoren za posjetitelje.

Dvorac Miljana

Smješten je u općini Zagorska Sela u naselju Miljana. Dvorac se gradio tri stoljeća a gradnja je započela u 17. stoljeću. Posjeduje zatvoreni tlocrt s četiri krila i unutrašnjim dvorištem. Zbog oslikanih pročelja (crno plave boje) spada u najslikovitije dvorce zagorja. Bogata je i unutrašnjost dvorca slikama iz doba rokoka i osobito vrijednim kalijevim pećima iz doba rokoka. Perivoj oko dvorca zaštićen je kao spomenik hortikulture. Dvorac je u privatnom vlasništvu i posljednjih godina u potpunosti je obnovljen.

Novi dvori

Nalazi se u općini Klanjec. Dvorac obitelji Erdody iz doba renesanse. Izgradio ga je grof Toma Erdody koji je dva puta bio hrvatski ban, poznat po tome da je 1593. g. pobijedio Turke kod Siska. Obitelj Erdody je bila jedna od najmoćnijih vlastelinskih obitelji u Zagorju. Novi dvori imaju ranobarokno pročelje, pod hodnika dvorca pokriven mozaikom od raznobojnog šljunka s imenom i grbom Erdodyja, te motivima iz lova.

Dvorac Bežanec

Smješten je u selu Valentinovo u Pregradi a barokni je dvorac iz 18. st.. U 19. st. obnovljen je u duhu klasicizma, a najdulje se zadržao u vlasništvu plemićke obitelji Otenffels iz Koruške. Sastoji se od 4 krila i unutrašnjeg dvorišta, ure enog vrta i perivoja. U privatnom je vlasništvu te je preuređen u hotel sa 3*.

Dvorac Mihanović

Dvorac Mihanović sagradili su u 18. stoljeću grofovi Erdody ali je zalogom prešao u ruke bana Josipa Brigljevića, muža sestre pjesnika Antuna Mihanovića. Sam pjesnik, tvorac "Lijepe naše domovine" često je boravio u tom dvorcu i po njemu je dobio današnje ime. Dvorac je rekonstruiran i obnovljen 1983. godine a danas je poznati ugostiteljski objekt za održavanje raznih svečanosti - od poslovnih kongresa do vjenčanja iz snova.

Dvorac Gorica

Sagradili su ga Keglevići na prijelazu iz 16. u 17. st., u vrijeme napuštanja srednjovjekovnih burgova, na blagoj uzvisini nedaleko Pregrade. Jednokatna građevina, tlocrtnog oblika krnjeg slova „U“, s jednom ugaonom cilindričnom kulom, a s dvorišne strane rastvoren arkadama. Unutarnji prostor presvođen je bačvastim i križnim svodovima, opremljen namještajem iz doba historicizma i secesije. Katu se pristupa dvokrakim stubištem, prigradenim s dvorišne strane kao samostalna prostorna jedinica. Za razliku od većine zagorskih dvoraca koji su barokizacijom bitno izmijenjeni, ovaj je sačuvao oblike prijelaznog ranobaroknog stila koji najčešće razrađuje formu renesansnog kaštela s ugaonim kulama.

Dvorac Dubrava

Od nekadašnjega četverokrillnoga dvorca očuvana su dva krila. Pročelja nose historicistička obilježja. Vlasnici dvorca su Keglevići, od 1767. Limburg, potom Petazzi, Oršić Slavetički i Jakov Badl, osnivač kupališta u Krapinskim Toplicama. Poslije je posjed rasprodan seljacima.

Mali Tabor

Prvotno je Mali Tabor bio kaštel koji je kasnije pregrađen u barokni dvorac. Povijesni dokumenti spominju ga 1511. kao Kys Thabor. Bio je u posjedu Ivaniša Korvina (1490. - 1504.), Jurja Brandenburškog (1509.-1524) koji ga prodaje obitelji Rattkay u čijem je vlasništvu sve do 1793. kada ga nasljeđuje njihov nećak, barun Josip Wintershoffen. Kasnijim ženidbenim vezama Mali Tabor dolazi u vlasništvo obitelji Jelačić, a zatim baruna Kawanagha, čiji su potomci držali dvorac do kraja Drugog sv. rata. Barun Kawanagha bavio se arheologijom, te je u Breznoj gori proveo i arheološka istraživanja gdje je otkrio ostatke antičke utvrde s nađenim rimskim novcem i fibulama. Mali Tabor je u 18. st. bio jednokatni dvorac sa tri cilindrične kule čiji je dvorišni dio u prizemlju bio otvoren arkadnim lukovima, danas djelomično zazidanima. Istočno je krilo dvorca nadograđeno u 19. st. Danas je „mali brat“ dvorca Veliki Tabor u zapuštenom stanju, ali još uvijek svojim vanjskim izgledom plijeni pažnju svakog prolaznika.

Velika Horvatska

Velika Horvatska posjed je obitelji Ratkay od 16. st., a pripadala je velikotaborskom vlastelinstvu na kojem su Ratkayi bili vlasnici Miljane te Velikog i Malog Tabora. Prije dvorca u Horvatskoj je postojala kurija koja se prvi put spominje 1571. g. u darovnici cara Maksimilijana Petru Ratkayu kao "curiafelseo Horwaczka". Velika Horvatska pripada Ratkayima do 1793. godine kada taj plemićki rod izumire. Sljedećih par desetljeća izmjenjuju se vlasnici me u kojima su bili Antun Janković Bribirski, grof Franjo Thugut i kraljevska uprava, a neko se vrijeme dvorac upotrebljava i kao samostan. Uz dvorac u Velikoj Horvatskoj sredinom 19. st. postojao je veliki perivoj romantičarskih obilježja. Ne zna se kad je perivoj nastao. Dvorci obitelji Ratkay nikad nisu imali velike perivoje, već uvijek male vrtove neposredno uz dvorac kao u Miljani, Velikom i Malom Taboru. Perivoj koji je 1861. g. zauzimao površinu oko pet hektara, bio je neposredno vezan uz dvorac. Dvorac je bio sa tri strane okružen perivojem, a sjeverno je pročelje bilo orijentirano na gospodarsko dvorište. Kada je posjed prodan seljacima 1914. godine, perivoj je rasparceliran i pretvoren u oranice. Od biljnog materijala nekad lijepog perivoja, danas je ostalo samo nekoliko pojedinačnih stabala od kojih se ističe velika platana. Od velikog četverokrlnog ranobaroknog dvorca ostalo je samo istočno krilo, u kojem se od 1914. g. pa do prije nekoliko godina nalazila osnovna škola.

Dvorac Razvor

Dvorac Razvor, smješten je na kosini brijega u naselju Razvor, uz cestu prema Zagorskim Selima. Jednokrlna nevelika katnica jasnog tlocrta predstavlja značajan primjer u nizu baroknih dvoraca Hrvatskog zagorja. Glavno pročelje bogato je profilacijama dok je unutrašnjost dvorca ukrašena štuko-dekoracijama, oslicima geometrijskih motiva i iluzionističkim slikanim prizorima, što se može pripisati štajerskim majstorima. Neposredno uz dvorac nalazi se katnica gospodarske-stambene namjene. Dvorac u kojem je rođena i operna pjevačica Sidonija Rubido-Erdödy, pripadao je obiteljima Erdödy, Ožegović i Daubachy.

c) Galerije, muzeji, spomenici

Galerija Antuna Augustinčića

Galerija Antuna Augustinčića je zasnovana 1970. godine, kada je Antun Augustinčić (1900. - 1979.) - zagrebački i pariški đak, jedan od naših najznačajnijih kipara i nezaobilaznih predstavnika hrvatske moderne umjetnosti - darovao svom rodnom Klanjcu vlastiti kiparski opus, nastao tijekom 50 godina njegova stvaranja, od 1920-ih do 1970-ih, koji mu je priskrbio ugled u domovini i inozemstvu. Zgrada Galerije, autora arh. A. Lozice, otvorena je za javnost u proljeće 1976. godine izložbom reprezentativnih radova koje je odabrao sam autor i donator. U jesen iste godine, stekavši sve uvjete, Galerija je osnovana kao muzej. Današnja se ekspozicija temelji na stalnom postavu iz 1990. godine, koji je nastao nakon dva pročišćenja prvoga, Augustinčićeva postava, a predstavlja opredjeljenje za tematsko-komparativni pristup. njegovu djelu. Obuhvaća dvije međusobno ovisne cjeline: unutarnji postav - tematski podijeljen na intimnu plastiku, portrete i javne spomenike - te park skulpture uokolo Galerije. Time se Antun Augustinčić, široj javnosti poznat po monumentalnim javnim spomenicima - kao što su "Mir" uz zgradu UN-a u New Yorku i "Spomenik Seljačkoj buni i Matiji Gupcu" u Gornjoj Stubici - predstavlja i kao vrstan majstor intimne plastike, posebno ženskih i dječjih aktova i torza te snažnih, psihološki dorečenih i skulptorski izražajnih portreta. Za posjetitelje stalnog postava tiskani su primjereni vodiči za osnovce, srednjoškolce i odrasle, na hrvatskom, engleskom i slovenskom jeziku. Prema dogovoru se organiziraju stručna vodstva na hrvatskom i engleskom jeziku te atraktivne muzejske radionice za sve uzraste.

Muzej grada Pregrade „dr. Zlatko Dragutin Tudjina“

Muzej grada Pregrade "dr. Zlatko Dragutin Tudjina" nalazi se u središtu Pregrade te svojim posjetiteljima nudi stalni postav otvoren 2007. godine. Zbirke otvorene za javnost su: Numizmatička zbirka, Rudarska zbirka i Ljekarnička zbirka Thierry. Numizmatička zbirka sadrži medalje koje je dao iskovati dr. Tudjina tijekom svog života. Medalje su posvećene hrvatskim velikanima. Uz medalje iz opusa dr. Tudjine, tu su i medalje svjetovnog i votivnog karaktera te kalupi za izradu medalja. Rudarska zbirka predstavlja rudarenje u Pregradi. Pregradski ugljenokopi djelovali su tijekom 100 godina, a eksploatirao se sme i ugljen. Zbirka pokazuje presjek djelovanja rudnika tijekom posljednjih 60 godina. Ljekarnička zbirka Thierry prikazuje djelovanje farmaceutske poduzeća Thierry i ljekarne "K Angjelu čuvaru" čije djelovanje je od izuzetne važnosti za Hrvatsku jer su svojim zaokruženim procesom proizvodnje lijekova bili prethodnica današnjih velikih farmaceutskih poduzeća.

Muzej Staro selo

Smješten je u Kumrovcu u dolini rijeke Sutle izme u Cesargradske i Kunšperk gore te predstavlja jedinstveni muzej na otvorenom s očuvanim izvornim zagorskim seoskim kućama s prijelaza 19. u 20. stoljeće. U sklopu muzeja nalazi se imanje sa rodnom kućom Josipa Broza, u njoj se nalazi etnografski i povijesni postav. Do sada je ure eno oko 40 objekata u sklopu sela, a radi se na obnovi drugih. Moguće je razgledati zbirke tradicionalnog načina života s kraja 19.st. s temama „Zagorska svadba“, „Život mladog bračnog para“, „Od konoplje do platna“, „Kovački zanat“, „Kolarski obrt“, „Lončarstvo“, „Od zrna do pogače“, itd. U sklopu sela nalazi se restoran Stara Vura koji posluje izvan muzeja i nudi zagorske specijalitete.

Spomenik Lijepa naša

Spomenik "Lijepoj našoj", podignut 1935. g. u čast stogodišnjice hrvatske himne koju je napisao hrvatski književnik Antun Mihanović, smješten je u Zelenjaku, uz cestu koja spaja Klanjec i Kumrovec. Sastoji se od niskog postolja kvadratnog tlocrta, popločanog lomljenim kamenom, ogradom od kamenih blokova povezanih lancima te središnje pozicioniranog obeliska kvadratnog presjeka. Vanjske plohe obeliska izvedene su u domaćem kamenu dok je jezgra od armiranog betona. Na sredini glavne strane je brončana ploča s reljefima A. Mihanovića i tri seljaka, a ispod je granitna ploča s tekstom. Djelo je graditelja O. Mundera, klesara J. Streha i kipara Rudolfa Ivankovića.